

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİ İÇİN KELİME BİLGİ DÜZEYİ BÜTÜNCÜL DERECELİ PUANLAMA ANAHTARI GELİŞTİRME ÇALIŞMASI*

Şenol AKAYDIN**
Mehmet Akif ÇEÇEN***

Öz: Bu çalışmanın amacı ortaokul öğrencilerinin kelime bilgi düzeylerini ortaya koymaya yönelik bir bütüncül dereceli puanlama anahtarı geliştirmektir. Bir ön çalışma yapılarak öğrencilerin kelimeleri nasıl tanımladıkları belirlenmiş, bu tanımlamalar tasnif edilerek seviyelere ayrılmıştır.

Araştırmanın çalışma grubu, Malatya ili merkezinde bulunan ve “uygun örnekleme” yöntemine göre seçilen bir ortaokulun 5, 6, 7 ve 8. sınıflarında öğrenim gören toplam 66 öğrenciden oluşmaktadır.

Dereceli puanlama anahtarına son hâli verildikten sonra güvenilirlik analizi “Krippendorff’un alfa katsayısı”, “Cohen’in kappa katsayısı” ve “değerlendirmeciler arası tutarlılık” yöntemi kullanılmıştır. İki değerlendirmecinin verdiği puanlar arasında anlamlı, pozitif ve yüksek bir ilişki çıkmıştır. Dereceli puanlama anahtarının kapsam geçerliliği uzman görüşü ile sağlanmıştır. Bu sonuçlar geliştirilen dereceli puanlama anahtarının yeterli düzeyde geçerli ve güvenilir olduğunu göstermektedir.

Anahtar kelimeler: Ortaokul, kelime bilgi düzeyi, dereceli puanlama anahtarı

* Bu çalışma, devam etmekte olan doktora tezinden üretilmiştir.

** Arş. Gör., İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Bölümü, Malatya

*** Doç. Dr., İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Bölümü, Malatya

DEVELOPING A SCORING HOLISTIC RUBRIC FOR WORD KNOWLEDGE OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS*

Şenol AKAYDIN**
Mehmet Akif ÇEÇEN***

Abstract

The aim of this study is to develop a holistic rubric to find out word knowledge levels of secondary school students. First, it was determined that how the students define words, then, these definitions were classified and divided into levels.

The study sample consists total of 66 students of 5th, 6th, 7th and 8th grades of a secondary school in Malatya which selected by "convenience sampling" method.

After the last case of the scoring rubric, reliability analysis calculated by Krippendorff's alpha coefficient, Cohen's kappa coefficient and Pearson moment multiplying correlation coefficient. The correlation between the scores given by the two encoders, were positive and high. Regarding the content validity of the rubric, expert opinion was obtained. These results indicate that the rubric which developed is sufficiently valid and reliable.

Key words: Secondary school, word knowledge, rubric

Giriş

Bir dil, yalnız kelime yığını değildir ama dilde kelimelerin büyük önemi vardır (Göğüş, 1978, 360). "İletişim sürecinde, düşünce oluşumu ve paylaşımında kelimeler oldukça önemlidir. Kısacası dilde müstakil olarak bulunan bu birlikler dilin en güçlü unsurlarıdır. Kelimeler anlatımın temelidirler. Bir dile hâkim olmak o dildeki temel kelime kadrosuna hâkim olmakla başlar. İnsanın fikirlerini, duygularını anlatabilmesi için yeteri kadar kelime bilmesi ve bu kelimeleri cümle içinde doğru şekilde kullanması gerekir." (İnce, 2006, 104).

* This study was produced from continuing doctorate thesis.

** Research Assistant, Inonu University, Faculty of Education, Department of Turkish education, Malatya

*** Assoc. Prof. Dr. Inonu University, Faculty of Education, Department of Turkish education, Malatya

“Kelime, manası veya gramer vazifesi bulunan ve tek başına kullanılan ses veya sesler topluluğudur.” (Ergin, 2013, 95). Türkçe Sözlük’te (2011, 1381) kelime, “anamlı ses veya ses birliği, söz, sözcük” olarak tanımlanmaktadır. Dil bilimciler, kelime için “gösterge” ya da “söz ögesi” gibi değişik isimler kullanmaktadırlar (Aksan, 2009, 14).

“Kelime bilgisi, kelimelerin anlamlarını ve bu anlamlarla bağlantılı kavramları bilmeye denir.” (Temur, 2006, 15). Nagy ve Scott’a (2000) göre bir kelimeyi bilmek sadece onun tanımını bilmek değildir. Kelimeyi bilmek aynı zamanda onu bir araç gibi kullanmaktır. Eğer kelime, kişiyi etkin kılıyorsa biliniyor denebilir. Kelime insanda iz bırakmazsa gerçek anlamda bilindiği söylenemez (Aktaran Akyol, 2012, 200). “Bireyin kendini ifade edebilmesinde ve iletişimde bulunduğu kişileri anlayabilmesinde sahip olduğu kelime bilgisinin önemi büyüktür” (Özbay ve Melanlıoğlu, 2008, 33).

Ana dili öğretiminde dört temel dil becerisi olan okuma, yazma, konuşma ve dinlemenin bireye kazandırılması ile bireyin sahip olduğu bu becerileri aktif olarak kullanabilmesi için kelime bilgi düzeyinin de yüksek olması gerekir (Karatay, 2007, 144). Bu dört temel becerinin geliştirilmesinde en temel etkenlerden biri kelime bilgisidir (Gülsoy ve Uçgun, 2013, 944).

Kelime bilgisini ölçmek için araştırmacılar sürekli olarak daha iyi ölçme yöntem ve teknikleri ortaya koymaya çalışmaktadırlar. Geleneksel kelime bilgisi testleri, çoktan seçmeli ölçme tekniği, evet-hayır test formatı ve derecelendirme ölçekleri araştırmacılar tarafından ortaya konan ölçme yöntem ve tekniklerden bazılarıdır (Akyol ve Temur, 2007). Kelime bilgisinin ölçmek için çoğunlukla çoktan seçmeli, eşleştirmeli vb. sorulardan oluşan kelime testleri kullanılmaktadır. Bu tür testler, kelimelerin anlamının bilinip bilinmediğini ölçmekte ise de ne kadar bilindiğini ölçme noktasında yetersizdir. Kişinin kelimenin anlamına ilişkin bilgisinin seviyesini belirlemek için bir ölçme aracına ihtiyaç duyulduğundan bu çalışmaya gerek görülmüştür.

Kelime bilgi düzeyi, bilimsel çalışmalarda farklı terminolojilerle ifade edilmektedir. İlgili literatüre bakıldığında bu kavramın Türkiye’de kelime seviyesi, kelime bilgisi, sözcük bilgisi, kelime yeterliği; Türkiye dışında ise “vocabulary knowledge” (Laufer, Elder, Hill ve Congdon, 2004; Laufer ve Goldstein, 2004; Nagy ve Anderson, 1984; Olmos, 2009; Qian, 2002), “vocabulary knowledge level” (Alwin, 1991; Kameli ve Baki, 2013; Silverman ve Crandell, 2010), “level of vocabulary knowledge” (Rahbarian ve Oroji, 2014), “word knowledge” (Graves, 1986; Pany, Jenkins ve Schreck, 1982; Readence, Baldwin ve Rickelman, 1983; Ryder ve Slater, 1988; Stahl, 1983; Tannenbaum, Torgesen ve Wagner, 2006; Tannenbaum, 2008; Zimmerman, 2009) ve “level of vocabulary” (Leung, Silverman, Nandakumar, Qian ve Hines, 2011; Nist ve Olejnik, 1995) gibi ifadelerle karşılandığı görülmektedir. Literatürde kavrama ilişkin bir terminoloji birliğinin olmadığı görülmektedir. Bu çalışmada “kelime bilgi düzeyi” (word knowledge) terimi kullanılacaktır.

Bu çalışmanın amacı ortaokul öğrencilerinin kelime bilgi düzeylerini ortaya koymaya yönelik bir dereceli puanlama anahtarı geliştirmektir.

Yöntem**Çalışma Grubu**

Araştırmanın çalışma grubu, Malatya il merkezinde bulunan ve “uygun örnekleme” yöntemine (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2013, 92) göre seçilen Hayriye Başdemir Ortaokulunda 5, 6, 7 ve 8. sınıflarda öğrenim gören 66 ortaokul öğrencisinden oluşmaktadır. Bu çalışmada Kelime Bilgi Düzeyi Bütüncül Dereceli Puanlama Anahtarının (KBDBDPA) güvenilirliğini incelemede “Krippendorff’un alfa katsayısı” kullanılmıştır. Kanık, Örekici Temel ve Ersöz Kaya (2010) araştırmalarında Krippendorff alfa uyum katsayısının örneklem genişliği, değerlendirici sayısı ve kullanılan ölçeğin kategori sayısından etkilenme durumlarını incelemiştir. Araştırmanın sonucuna göre örneklem büyüklüğünün 30, 100 ve 1000 olduğu durumların hepsinde sonuçların birbirine çok yakın olduğu gözlemlenmiştir. Ayrıca örneklem büyüklüğünün en az 30 olmasının Krippendorff alfa uyum katsayısının parametreyi doğru tahmin etmek için yeterli bir büyüklük olduğunu belirlemiştirlerdir. Buna göre çalışma grubunun yeterli büyüklükte olduğu söylenebilir.

Uygulamanın yapıldığı çalışma grubunda yer alan öğrencilerin cinsiyet ve sınıf dağılımları Tablo 1’de verilmiştir:

Tablo 1. Çalışma Grubu Hakkında Tanımlayıcı Bilgiler

Cinsiyet	Sınıf Düzeyi				Genel Toplam	
	5. Sınıf	6. Sınıf	7. Sınıf	8. Sınıf	f	%
Erkek	8	9	9	10	36	54.5
Kız	10	6	9	5	30	45.5
Toplam	18	15	18	15	66	100

Dereceli Puanlama Anahtarının Geliştirilmesi

Literatürde rubrik, puanlama yönergesi, dereceli puanlama ölçeği ve değerlendirme tablosu gibi farklı adlarla ifade edilen dereceli puanlama anahtarı (DPA), performans dayalı değerlendirmede kullanılan ölçme araçlarından biridir (Goodrich, 1997). DPA öğrencilere performanslarıyla ilgili daha gerçekçi ve ayrıntılı dönüt imkânı vermekle birlikte ölçütlerden ve performans düzeylerinden oluşan yapısı ile puanlama esnasında oluşabilecek yanlılığı da en aza indirir (Parlak ve Doğan, 2014).

Dereceli puanlama anahtarı, Goodrich Andrade (2001) ve Kan (2007) tarafından önerilen aşağıdaki basamaklar dikkate alınarak geliştirilmiştir.

1. *Puanlama stratejisi olarak hangi DPA türünün kullanılacağına karar verilmesi: Çalışmada ürüne yönelik bir değerlendirme söz konusu olduğundan DPA'nın puanlama stratejisi "bütüncül" olarak yapılmıştır. Bu stratejinin seçilme nedeni, DPA'nın kelime tanımlamaya dayanması ve "ölçülecek performans boyutlarının ayrımının zor olması"dır (Moskal, 2000). Bir kelimenin tanımı bütünlük taşıdığından bu stratejinin uygun olduğuna karar verilmiştir. Bütüncül dereceli puanlama anahtarları, öğrenme ürünlerinin toplam puan olarak değerlendirilmesinde kullanılır (MEB, 2005). Bütüncül dereceli puanlama anahtarı, belli konularda öğrencinin performansına ilişkin kanunun elde edilmesinde ve öğrencinin o konudaki yeteneklerine ilişkin bilgi vermede daha etkilidir (Bahar, Nartgün, Durmuş ve Bıçak, 2014).*

2. *Performans değerlendirmede kullanılacak ölçütlerin belirlenmesi: Performans değerlendirmede kullanılacak ölçütlerin belirlenmesi için ilgili kaynaklar taranmış ve her sınıf düzeyinden olmak üzere toplam altmış altı ortaokul öğrencisine uygulama yapılmıştır. Uygulama için yedinci sınıf Türkçe ders kitabında yer alan "Bulunan Para" (Dölek, 2012, 104-108) başlıklı metin kullanılmıştır. Uzman görüşüne göre ortaokul düzeyindeki bütün sınıflar için uygun olduğu belirlenen bu metinde yer alan 30 kelime, isim-fiil, soyut-somut ve gerçek-mecaz olma gibi özellikler dikkate alınarak yine alan uzmanlarının görüşleri doğrultusunda seçilmiş ve öğrencilerden, bu kelimelerin anlamlarını metinden yola çıkarak yazmaları istenmiştir. Gerek literatür taraması gerekse uygulama çalışmalarının değerlendirilmesi sonucunda dört beceri gözlemlenmiştir. Bu beceriler göz önüne alınarak DPA için "Tanımlama", "Açıklama", "Anlam ilişkisi" ve "Cümle içinde kullanma" olmak üzere 4 ölçüt belirlenmiştir.*

Türkçe Dersi (6, 7 8. Sınıflar) Öğretim Programı ve Kılavuzu'nda (MEB, 2006) söz varlığına (kelime bilgisi) yönelik kazanımlar, bütün sınıf düzeylerinde ortaktır. İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu'na (MEB, 2009) bakıldığında 5. sınıf kazanımlarının da 6-8. sınıf kazanımlarıyla örtüştüğü görülmektedir. Bundan dolayı çalışmada belirlenen ölçütlerin ortaokul düzeyindeki bütün sınıflar için uygun olduğu söylenebilir.

3. *Performans düzeylerinin belirlenmesi: Bu aşamada performans düzeyleri en mükemmelden en zayıfa doğru belirlenip puanlanmıştır. DPA için 4 düzey belirlenmiştir. Buna göre "Tamamen başarılı" (4 puan), "Kısmen başarılı" (3 puan), "Az başarılı" (2 puan) ve "Başarısız" (1 puan) olmak üzere dört genel düzeyde değerlendirilebilen DPA geliştirilmiştir. Buna göre her ölçüt için dört düzeye uygun olarak maddeler yazılmıştır. DPA'ya göre gözlenmek istenen performansı tamamıyla gösteren öğrenci 4 puan, hiç gösteremeyen öğrenci 1 puan alır.*

4. *Performans düzey tanımlarının yapılması: DPA'da kullanılacak performans düzeyi tanımlarını belirlemek için öğrencilerden elde edilen veriler de dikkate alınarak ilgili literatür ve alan uzmanlarının görüşleri doğrultusunda maddeler yazılmıştır. Her düzey için 4 ölçüt temel alınarak toplamda 16 maddelik "Kelime Bilgi Düzeyi Bütüncül Dereceli Puanlama Anahtarı Taslak Formu" oluşturulmuştur.*

5. *Dereceli puanlama anahtarına ilişkin uzman görüşlerinin alınması*: “Bir ölçme aracının geçerliliği; aracın neyi ölçtüğü ve bu işi ne kadar iyi yaptığı anlamına gelmektedir.” (Anastasi ve Urbina, 1997’den aktaran Tavşancıl, 2014, 34). Oluşturulan taslak formun kullanılabilirliği, maddelerin anlaşılabilirliği ve maddelerin düzeye uygunluğu ile ilgili 10 uzmandan (Türkçe eğitimi alanında 4, yeni Türk edebiyatı alanında 2, Türk dili alanında 2 olmak üzere 8 öğretim üyesi ve 2 Türkçe öğretmeni) görüş alınmış ve bu görüşler doğrultusunda gerekli düzeltmeler yapılarak forma son hâli verilmiştir (EK). Ayrıca DPA’nın geliştirilme aşamalarının her birinde ölçme ve değerlendirme uzmanlarından görüş alınmıştır. Araştırmanın kapsam geçerliliği bu yolla sağlanmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırmada dereceli puanlama anahtarının güvenilirliğini belirlemek için “Krippendorff’un alfa katsayısı”, “Cohen’in kappa katsayısı” ve “Pearson moment çarpım korelasyon katsayısı” hesaplanmıştır. **Öncelikle uygulama çalışmaları, ölçme aracını oluşturan her madde için Türkçe Eğitimi alanında doktora derecesine sahip iki uzman tarafından birbirinden bağımsız olarak değerlendirilmiştir.** Krippendorff’un alfa katsayısını tespit etmek için elde edilen veriler, Freelon (2010) tarafından bu katsayıyı hesaplamak için hazırlanan İnternet sitesine (<http://dfreelon.org/utills/recalfront/recal2/>) “CSV (virgülle ayrılmış)” excel dosyası olarak yüklenmiş ve çıkan sonuçlar tablolaştırılmıştır. Cohen’in kappa katsayısı ve Pearson moment çarpım korelasyon katsayısını hesaplamak için SPSS for Windows 21.0 programı kullanılmıştır. Sonuçlar frekans ve ortalama/standart sapma kullanılarak yorumlanmıştır.

Bulgular ve Yorum

Bu bölümde Kelime Bilgi Düzeyi Bütüncül Dereceli Puanlama Anahtarı’nın güvenilirlik çalışmasına ilişkin bulgular sunulmuş olup elde edilen veriler yorumlanmıştır.

Güvenilirlik ile İlgili Bulgular

Değerlendirmeciler arasındaki karşılaştırmalı uyuşmanın güvenilirliğini ölçen birçok istatistik yöntem vardır. İki değerlendirmecinin söz konusu olduğu durumlarda Cohen’in kappa, Gwet’in AC2, Scott’in pi, Krippendorff’un alfa, Brennan-Prediger ve uzlaşma yüzdesi gibi yöntemler kullanılır (Ada, 2015). Bu çalışmada KBDBDPA’nın güvenilirliğini incelemek için “Krippendorff’un alfa katsayısı” (Krippendorff, 2011), “Cohen’in kappa katsayısı” (Cohen, 1960) ve bağımsız değerlendirme arası uyum olarak da adlandırılan “değerlendirmeciler arası tutarlılık” yöntemi (Büyükköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2013, 114) kullanılmıştır.

“Krippendorff’un alfa katsayısı şansa düzeltme olmadan hesaplanan puanlayıcılar arası uzlaşmayı hesaplar.” (Ada, 2015, 27). Krippendorff’un alfa katsayısını tespit etmek için verilerin analiz edilmesi sonucu çıkan sonuçlar Tablo 2’de verilmiştir:

Tablo 2. KBDBDPA'nın Değerlendirmeciler Arasındaki Karşılaştırmalı Uyuşmanın Güvenilirliğine İlişkin Krippendorff'un Alfa Katsayısı

	KBDBDPA
Krippendorff'un Alfa Katsayısı	,705
Örneklem Sayısı	66

Tablo 2'den anlaşıldığı üzere değerlendirmeciler arasında 0,705 düzeyinde uyum olduğu gözlenmiştir. Özdamar'a göre (1999'dan aktaran Tavşancıl, 2014, 29), Alfa katsayısının $0,60 \leq \alpha < 0,80$ olması ölçme aracının oldukça güvenilir olduğunu gösterir.

Cohen'in kappa katsayısını tespit etmek için verilerin analiz edilmesi sonucu çıkan sonuçlar Tablo 3'te verilmiştir:

Tablo 3. KBDBDPA'nın Değerlendirmeciler Arasındaki Karşılaştırmalı Uyuşmanın Güvenilirliğine İlişkin Cohen'in Kappa Katsayısı

	KBDBDPA	p
Cohen'in Kappa Katsayısı	,703**	0,000
Örneklem Sayısı	66	

** .01 düzeyinde anlamlıdır.

Cohen'in kappa katsayısı, iki değerlendirmeci arasındaki karşılaştırmalı uyuşmanın güvenilirliğini **ölçen bir istatistik yöntemdir** (Cohen, 1960). Yapılan analiz sonucunda Tablo 3'ten anlaşıldığı üzere değerlendirmeciler arasında 0,703 düzeyinde uyum olduğu gözlenmiştir. Elde edilen kappa değerlerinin 0,61 ile 0,80 arasında olması, iyi düzeyde uyumun göstergesi olarak kabul edilmiştir (Landis ve Koch, 1977; Şencan, 2005).

Değerlendirmeciler tarafından göre öğrencilerin verdiği cevapların DPA'ya değerlendirilmesiyle ortaya çıkan puanlara ilişkin sonuçlar Tablo 4'te verilmiştir:

Tablo 4. Değerlendirmecilerin Öğrencilerin Kelimelere Verdiği Cevapları DPA'ya Göre Değerlendirilerek Verdikleri Puanlar

	N	Ortalama	Standart Sapma	En Düşük	En Yüksek
Değerlendirmeci 1	66	2,5414	,37247	1,47	3,20
Değerlendirmeci 2	66	2,4763	,45029	1,33	3,27
Toplam	66	2,5088	,40214	1,40	3,20

Tablo 4'e göre değerlendirmecilerin verdiği ortalama puan, 1. değerlendirmeci için 2,5414; 2. değerlendirmeci için 2,4763 olarak bulunmuştur. İki değerlendirmecinin verdiği ortalama puan ise 2,5088 olarak bulunmuştur. KBDBDPA'dan alınabilecek en yüksek puanın 4, en düşük puanın 1 olduğu düşünüldüğünde araştırmada öğrencilerin kelimelere verdikleri cevaplar için dereceli puanlama anahtarından aldıkları puanın orta düzeyde olduğu söylenebilir.

İki bağımsız değerlendirmeciye göre KBDBDPA'dan alınan toplam puanlar arasındaki tutarlılığın belirlenmesi için yapılan Pearson moment çarpım korelasyon (basit doğrusal korelasyon) katsayısı sonuçları Tablo 5'te gösterilmiştir:

Tablo 5. KBDBDPA'dan Alınan Toplam Puanların İki Farklı Değerlendirmeciye Göre Korelasyon Sonuçları

		Değerlendirmeci _1	Değerlendirmeci _2
Değerlendirmeci_1	Pearson Correlation	1	,910**
	Sig. (2-tailed)		,000
	N	66	66
Değerlendirmeci_2	Pearson Correlation	,910**	1
	Sig. (2-tailed)	,000	
	N	66	66

** .01 düzeyinde anlamlıdır.

Tablo 5'te görüldüğü üzere öğrencilerin kelimeleri tanımlamada almış oldukları puanların değerlendirilmesinde kullanılan KBDBDPA'ya göre birinci değerlendirmeci ile ikinci değerlendirmecinin verdiği puanlar arasında ($r=0.910$, $p<0,01$) anlamlı, pozitif ve yüksek bir ilişki vardır. "Korelasyon katsayısı -1,00 ile +1,00 arasında değişir. Katsayının mutlak değeri büyüdükçe iki değer arasındaki ilişkinin derecesi artar." (Özdemir, 2005, 324). Szymanski ve Linkowski'ye (1995, 16) göre değerlendirmeciler arasındaki uyumun en az 0.80 olması beklenir. Büyüköztürk'e (2012, 32) göre korelasyon katsayısının (r) 0.70 ile 1.00 arasında olması yüksek düzeyde bir ilişki olduğunun göstergesi olarak kabul edilebilir. Gerek Krippendorff'un alfa katsayısı gerek Cohen'in kapa katsayısı gerekse değerlendirmeciler arası tutarlılık yöntemi ile elde edilen sonuçlar KBDBDPA'nın yeterli düzeyde güvenilir olduğunu göstermektedir.

Sonuç

Bu çalışmada ortaokul öğrencilerinin kelime bilgi düzeylerini ölçmeye yönelik bir bütüncül dereceli puanlama anahtarı geliştirilmiştir. Dereceli puanlama anahtarı geliştirilirken Goodrich Andrade (2001) ve Kan'ın (2007) önerdiği basamaklar dikkate alınmıştır. Dereceli puanlama anahtarına son hâli verildikten sonra güvenilirlik analizi "Krippendorff'un alfa katsayısı", "Cohen'in kapa katsayısı" ve "değerlendirmeciler arası tutarlılık" yöntemi kullanılmıştır. İki değerlendiricinin verdiği puanlar arasında

anlamli, pozitif ve yüksek bir ilişki çıkmıştır. Dereceli puanlama anahtarının kapsam geçerliliği uzman görüşü ile sağlanmıştır. Elde edilen sonuçlar KBDBDPA'nın yeterli düzeyde geçerli ve güvenilir olduğunu göstermektedir.

Elde edilen bulgulara bağlı olarak geliştirilen dereceli puanlama anahtarının eğitim alanında kullanılabilecek geçerli ve güvenilir bir araç olduğu söylenbilir.

KBDBDPA'nın farklı seviyedeki örneklemeler için uygun olup olmadığının anlaşılmasına yönelik çalışmalar yapılması ve kelime hakkındaki bilginin derecesini belirleyen benzer lme araçlarının geliştirilmesi, alana katkı sağlayabilir.

Kaynakça

- Ada, S. (2015). *Klasik Test Kuramına Göre Sayısal ve Sözel Alanlar için Puanlama Güvenirliğinin Kayıp Veri Durumu Kapsamında İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitimde lme ve Değerlendirme Anabilim Dalı, Ankara.
- Aksan, D. (2009). *Her Yönüyle Dil Ana izgileriyle Dilbilim*. (5. bs.). Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Akyol, H. (2012). *Türkçe İlk Okuma Yazma ğretimi*. (11. bs.). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Akyol, H. ve Temur, T. (2007). Kelime Hazinesinin Geliştirilmesi. A. Kırkkılıç ve H. Akyol (Editörler). İlkretimde Türkçe ğretimi içinde (s. 195-232). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Alwin, D. F. (1991). Family of Origin and Cohort Differences in Verbal Ability. *American Sociological Review*, 56(5), 625-638.
- Bahar, M., Nartgün, Z., Durmuş, S. ve Bıçak, B. (2014). *Geleneksel-Tamamlayıcı lme ve Değerlendirme Teknikleri ğretmen El Kitabı*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Büyüköztürk, ř. (2012). *Sosyal Bilimler için Veri Analizi El Kitabı* (17. bs.). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Büyüköztürk, ř., Kılıç akmak, E., Akgün, . E., Karadeniz, ř. ve Demirel, F. (2013). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. (14. bs.). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Cohen, J. (1960). A Coefficient of Agreement for Nominal Scales. *Educational and Psychological Measurement*, 20(1), 37-46.
- Dlek, S. (2012). Bulunan Para. A. Kapulu ve A. Karaca (Yazarlar), İlkretim Türkçe 7 Ders Kitabı içinde (s. 104-108). Ankara: Koza Yayın Dağıtım.
- Ergin, M. (2013). *Edebiyat ve Eğitim Faklteleri için Türk Dil Bilgisi*. İstanbul: Bayrak Basım / Yayım / Tanıtım.
- Freelon, D. G. (2010). ReCal: Intercoder Reliability Calculation as a Web Service. *International Journal of Internet Science*, 5(1), 20-33.
- Goodrich Andrade, H. (2001, April 17). The Effects of Instructional Rubrics on Learning to Write. *Current Issues in Education* [On-line], 4(4).

- Goodrich, H. (1997). Understanding Rubrics. *Educational Leadership*, 54(4), 14-17. http://tcl.rutgers.edu/~knilt/images/6/63/Andrade_Rubrics.pdf adresinden 06.03.2015 tarihinde edinilmiştir.
- Göğüş, B. (1978). *Orta Dereceli Okullarımızda Türkçe ve Yazın Eğitimi*. Ankara: Gül Yayınevi.
- Graves, M. F. (1986). Vocabulary Learning and Instruction. In E. Z. Rothkopf (Ed.), *Review of Research in Education*, 13, p. 49-89. http://www.jstor.org/stable/1167219?seq=1#page_scan_tab_contents adresinden 08.07.2014 tarihinde edinilmiştir.
- Gülsoy, T. ve Uçgun, D. (2013). 6. Sınıf Öğrencilerinin Kelime Hazinesinin Geliştirilmesinde Eğitimel Oyunların Etkisinin İncelenmesi. *Turkish Studies*, 8(13), 943-952.
- İnce, H. G. (2006).** *Türkçede Kelime Öğretimi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Kameli, S., & Baki, R. S. (2013). The Impact of Vocabulary Knowledge Level on EFL Reading Comprehension. *International Journal of Applied Linguistics & English Literature*, 2(1), 85-89.
- Kan, A. (2007). Performans Değerlendirme Sürecine Katkıları Açısından Yeni Program Anlayışı İçerisinde Kullanılabilecek Bir Değerlendirme Yaklaşımı: Rubrik Puanlama Yönergeleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 7(1), 129-152.
- Kanık, E. A., Örekici Temel, G. ve Ersöz Kaya, İ. (2010). Fleiss Kappa ve Krippendorff Alpha Uyum Katsayılarının Örneklem Genişliği, Değerlendirici Sayısı ve Kullanılan Ölçeğin Kategori Sayısından Etkilenme Durumları Üzerine Bir Benzetim Çalışması. *Türkiye Klinikleri J Biostat*, 2(2), 74-81.
- Karatay, H. (2007). Kelime öğretimi. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27(1), 141-153.
- Krippendorff, K. (2011). *Computing Krippendorff's Alpha-Reliability*. http://repository.upenn.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1043&context=asc_papers adresinden 04.04.2016 tarihinde edinilmiştir.
- Landis, J. R., & Koch, G. G. (1977). The Measurement of Observer Agreement for Categorical Data. *Biometrics*, 33(1), 159-174.
- Laufer, B., & Goldstein, Z. (2004). Testing Vocabulary Knowledge: Size, Strength and Computer Adaptiveness. *Language Learning*, 54(3), 399-436.
- Laufer, B., Elder, C., Hill, K., & Congdon, P. (2004). Size and Strength: Do We Need Both to Measure Vocabulary Knowledge. *Language Testing*, 21, 202-226.
- Leung, C. B., Silverman, R., Nandakumar, R., Qian, X., & Hines, S. (2011). A Comparison of Difficulty Levels of Vocabulary in First Grade Basal Readers for Preschool Dual Language Learners and Monolingual English Learners. *American Educational Research Journal*, 48(2), 421-461.
- MEB (2005). **İlköğretim Fen ve Teknoloji Dersi (6, 7 ve 8. Sınıflar) Öğretim Programı**. Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü.
- MEB (2009). **İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu (1-5. Sınıflar)**. Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü.
- MEB (2006). **İlköğretim Türkçe Dersi (6, 7 ve 8. Sınıflar) Öğretim Programı**. Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü.

◆ Şenol Akaydın / Mehmet Akif Çeçen

- Moskal, B. M. (2000). Scoring Rubrics: What, When and How? *Practical Assessment, Research & Evaluation*, 7(3). <http://pareonline.net/getvn.asp?v=7&n=3> adresinden 06.09.2015 tarihinde edinilmiştir.
- Nagy, W. E., & Anderson, R. C. (1984). How Many Words are There in Printed School English? *Reading Research Quarterly*, 19(3), 304-330.
- Nist, S. L., & Olejnik, S. (1995). The Role of Context and Dictionary Definitions on Varying Levels of Word Knowledge. *Reading Research Quarterly*, 30(2), 172-193.
- Olmos, C. (2009). An Assessment of the Vocabulary Knowledge of Students in the Final Year of Secondary Education. Is Their Vocabulary Extensive Enough? *International Journal of English Studies, Special Issue*, 73-90.
- Özbay, M. ve Melanloğlu, D. (2008). Türkçe Eğitiminde Kelime Hazinesinin Önemi. *Yüzyüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(1), 30-45.
- Özdemir, D. (2005). *Ölçme Sonuçları Üzerinde Yapılabilecek Bazı İstatistiksel İşlemler. M. Öztürk (Ed.), Öğretimde Planlama ve Değerlendirme içinde (s. 281-332). İstanbul: Lisans Yayıncılık.*
- Pany, D., Jenkins, J. R., & Schreck, J. (1982). Vocabulary Instruction: Effects on Word Knowledge and Reading Comprehension. *Learning Disability Quarterly*, 5(3), 202-215.
- Parlak, B. ve Doğan, N. (2014). Dereceli Puanlama Anahtar ve Puanlama Anahtarından Elde Edilen Puanların Uyum Düzeyleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29(2), 189-197.
- Qian, D. D. (2002). Investigating The Relationship Between Vocabulary Knowledge and Academic Reading Performance: An Assessment Perspective. *Language Learning*, 52(3), 513-536.
- Rahbarian, S., & Oroji, M. (2014). A Study on the Relationship Between Learners' Level of Vocabulary Knowledge and the Frequency of Choosing Lexical Inferencing Strategies. *Frontiers of Language and Teaching*, 5(1), 27-34.
- Readence, J. E. Baldwin, R. S., & Rickelman, R. J. (1983). Word Knowledge and Metaphorical Interpretation. *Research in the Teaching of English*, 17(4), 349-358.
- Ryder, R. J., & Slater, W. H. (1988). The Relationship Between Word Frequency and Word Knowledge. *The Journal of Educational Research*, 81(5), 312-317.
- Silverman, R., & Crandell, J. D. (2010). Vocabulary Practices in Prekindergarten and Kindergarten Classrooms. *Reading Research Quarterly*, 45(3), 318-340.
- Stahl, S. (1983). Differential Word Knowledge and Reading Comprehension. *Journal of Reading Behavior*, 15(4), 33-50.
- Szymanski, E. M., & Linkowski, D. C. (January/February/March, 1995). Rehabilitation Counseling Accreditation Validity and Reliability. *Journal of Rehabilitation*, 12-17.
- Şencan, H. (2005). *Sosyal ve Davranışsal Ölçümlerde Güvenilirlik ve Geçerlilik*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Tannenbaum, K. (2008). *Relationships Between Measures of Word Knowledge and Reading Comprehension in Third- and Seventh- Grade Children*. Electronic Theses, Florida State University College of Arts and Sciences Department of Psychology, Florida. <http://fsu.digital.flvc.org/islandora/object/fsu%3A176199> adresinden 18.03.2016 tarihinde edinilmiştir.

- Tannenbaum, K. R., Torgesen, J. K., & Wagner, R. K. (2006). Relationships Between Word Knowledge and Reading Comprehension in Third- Grade Children. *Scientific Studies Of Reading*, 10(4), 381-398.
- Tavşancıl, E. (2014). *Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi* (5. bs.). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- TDK (2011). *Türkçe Sözlük*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Temur, T. (2006). İlköğretim 4. ve 5. Sınıf Öğrencilerinin Yazı Dilindeki Kelime Hazinesinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Zimmerman, C. B. (2009). *Word Knowledge: A Vocabulary Teacher's Handbook*. Hong Kong: Oxford University Press.

KELİME BİLGİ DÜZEYİ BÜTÜNCÜL DERECELİ PUANLAMA ANAHTARI

DÜZEY	ÖLÇÜTLER	GÖZLENEN PERFORMANS DURUMU
TAMAMEN BAŞARILI (4)	a. Kelime bağlamdaki anlamına uygun olarak tanımlanmıştır. b. Kelime bağlamdaki anlamına uygun olarak açıklanmıştır. c. Kelimenin eş anlamlısı verilmiştir. d. Kelime ayırt edici özelliği ile anlamlı bir cümle içinde kullanılmıştır.	
KISMEN BAŞARILI (3)	a. Kelime bağlamdaki anlamına uygun olarak kısmen doğru tanımlanmıştır. b. Kelime bağlamdaki anlamına uygun olarak kısmen doğru açıklanmıştır. c. Kelimenin yakın veya zıt anlamlısı verilmiştir. d. Kelime, doğru anlamı ile cümle içinde kullanılmıştır.	
AZ BAŞARILI (2)	a. Kelimenin bağlamdaki anlamını çağrıştıracak ifadeler kullanılmıştır. b. Kelime hem doğru hem yanlış ifadelerle açıklanmıştır. c. Kelime ile aynı kavram alanından başka bir kelime verilmiştir. d. Kelime, anlamını çağrıştıracak biçimde cümle içinde kullanılmıştır.	
BAŞARISIZ (1)	a. Kelimenin tanımı bağlamdaki anlamına uygun değildir. b. Kelimenin bağlamdaki anlamına uygun olmayan bir açıklama yapılmıştır. c. Kelime ile ilgisiz başka bir kelime verilmiştir. d. Kelime cümle içinde yanlış anlamda kullanılmıştır.	